

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Árnási Katalin ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen sajtóhelyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. június 18. napján kelt, 19.P.22.523/2009/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt, az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és arra kötelezi az alperest, hogy az általa szerkesztett ... honlapon a kifogásolt cikkel azonos helyen és elérhetőséggel 8 napon belül tegye közzé az alábbi közleményt: „Helyreigazítás: a ...-én közzétett „... - ...” című cikkben valótlanul híreszteltük, hogy a ... utcai mélygarázs építésénél a vállalkozó cég tulajdonába kerülnének a közterületek.”

A Fővárosi Ítéltábla az ezt meghaladó keresetet elutasítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint + Áfa együttes első és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperes által szerkesztett lapot kiadó ...-t (címe), hogy fizessen meg Magyar Államnak külön felhívásra 6.100 (hatezeregy száz) forint kereseti és fellebbezési illetéket.

A további 62.900 (hatvankettőezer-kilenc száz) forint kereseti és fellebbezési illetéket a felperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... honlapon ...-én „... - ...” címmel jelent meg írás a ... utcai platánsort is érintő ... kerületi mélygarázs létesítését elemző, különböző társadalmi szervezetek által szervezett demonstráción történekről.

A felperes a megjelent objektíve valótlan, felperesre nézve sértő kijelentések miatt sajtó-helyreigazítási kérelemmel fordult az alpereshez. Mivel az alperes a kérelemnek nem tett eleget, a felperes keresetet terjesztett elő és olyan tartalmú helyreigazítás közlésére kérte kötelezni az alperest, amelyből megállapítható, hogy a cikk valótlan állításokat tartalmaz, illetve több közlés vonatkozásában is hamis látszatot is kelt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a valóságnak megfelelően számolt be a rendezvényről, az ott megfogalmazott véleményekről tudósított, amelyek alátámasztására okirati bizonyítékokat is csatolt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett ... honlapon az ugyanott ...-én megjelent „... - ...” című cikkel azonos elérhetőséggel, legalább 8 napra - ha a cikk tovább is elérhető, egészen annak elérhetőségéig - az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: ...-én közzétett „... - ...” című cikkben

- valótlanul híreszteltük, hogy a ... utcai mélygarázs építésénél a vállalkozó cég tulajdonába kerülnének közterületek. A megkötött szerződés értelmében a felszíni közterületi ingatlan az önkormányzat elidegeníthetetlen tulajdonába tartozik
- olyan hamis látszatot keltettünk, hogy a mélygarázs létesítése kizárólag a beruházónak hozhatna hasznot
- megalapozatlanul híreszteltük, hogy az önkormányzat határozattal érvényteleníthetné a mélygarázzsal létrejött szerződést
- olyan hamis látszatot keltettünk, hogy a ... kerületi Önkormányzat rendelte volna el a ... utcai platánok kivágását
- olyan hamis látszatot keltettünk, hogy a ... kerületi Önkormányzatot terhelne a felelősség a szám alatti ház bontásáért."

Az ezt meghaladó keresetet az elsőfokú bíróság elutasította és megállapította, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból 10.500 forintot az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ... köteles megfizetni a Magyar Államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó 10.500 forint illetéket a felperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ismertette a sajtó-helyreigazítási eljárás során alkalmazandó speciális anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezéseket, az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a 61. § (1)-(2) bekezdését, az 1986. évi II. tv. (Stv.) 2. § (1) és (3) bekezdését, a 3. § (1) bekezdését, az 5. §-át, 11. § (1) bekezdés c) pontját, a Ptk. 79. § (1) bekezdését, a 85. § (1) bekezdését, továbbá a PK 13. számú állásfoglalást, valamint az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) AB számú és a 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatait.

A sérelmezett kitételeket vizsgálva megállapította, hogy a zenei parafrázisra és a korrupcióra vonatkozó kereseti kérelem körében az alperes sem az ismert sláger parafrázisával, sem a gyűlésen elhangzottakról való tudósítással nem lépte túl a véleménynyilvánítás alkotmányosan megengedett határát, ezért e körben a sajtó-helyreigazítás iránti kereseti kérelem nem alapos.

A közterület tulajdonba adása vonatkozásában a cikk csak azt tartalmazta, hogy ezt a kijelentés ... képviselő a szerződésre utalva tette, ami nem kellő bizonyíték arra, hogy ezt a megállapodás ténylegesen tartalmazza is, ezért ebben a tekintetben a helyreigazítást az elsőfokú bíróság elrendelte.

A haszonnal és az érvénytelenséggel kapcsolatosan kifejtette, hogy az alperes nem cáfolta azt sem, hogy a beruházónak földhasználati és üzemeltetési díjat kell fizetnie, ezért ténylegesen nem csupán a beruházó jut haszonhoz. Az pedig jogilag értelmezhetetlen közlés, hogy az önkormányzat érvénytelenítene a szerződést, mert az a bíróságok hatáskörébe tartozó kérdés. A helyreigazítást ezen közlések miatt az elsőfokú bíróság elrendelte.

A platánsor feláldozására vonatkozó közlést olyan véleményként értékelte az elsőfokú bíróság, ami nem alapozza meg a sajtó-helyreigazítás elrendelését, azonban a ... szám alatti ház bontására vonatkozó közlés tekintetében a helyreigazítást elrendelte, mert az alperes az állítás valóságtartalmát, azt, hogy a határozatot a ... Kerületi Önkormányzat hozta, nem bizonyította.

A mélygarázs építése a beruházás felgyorsítása tekintetében nyilvánosságra hozott leírást, értékelést, spekulációt olyan véleményként ítélte meg, ami kifogásolható, de nem lépi túl az alkotmányos határokat, ezért ezeket a kérelmeket az elsőfokú bíróság elutasította. Azt azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a fák kivágását a Kerületi Önkormányzat rendelte meg, így e körben elrendelte a helyreigazítást. A riadólánc fenntartása a fák kivágása elleni intézkedés lehetőségére vonatkozó álláspontot az elsőfokú bíróság szintén a véleménynyilvánítás körébe tartozó közlésnek tekintettel és ezt a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezése az első fokú ítélet megváltoztatására irányult. Álláspontja szerint a cikkbeli idézetekkel az alperes azt a hamis látszatot keltette, mintha az önkormányzatot általában törvénybe ütköző, bűncselekményeket is megvalósító eljárás jellemezné.

Idézte az álláspontja szerint a cikkben szereplő hamis látszatot keltő kijelentéseket és rögzítette, hogy nem osztja azt az első fokú ítéletben megfogalmazott álláspontot, hogy az ismert sláger parafrázisa és a gyűlésen elhangzottak közlése nem lépi túl a véleménynyilvánítás alkotmányos korlátait. Azt is kiemelte, hogy a képviselő-testület tagjait kizárólag az ... szám alatti ingatlan értékesítése során leadott szavazatok és hűtlen kezelés miatt gyanúsította meg a nyomozóhatóság. Ugyanakkor az alperes az eljárás során kizárólag a ... számú ház kapcsán vesztegetés büntette miatt folyamatban levő büntetőeljárásra hivatkozott.

Annak helyreigazítására is kérte kötelezni az alperest, hogy írásában valótlanul keltett olyan látszatot, hogy a ... Önkormányzatára a törvénybe ütköző és bűncselekményeket is megvalósító eljárás a jellemző.

Álláspontja szerint az ítélet eltérő helyreigazításra kötelezte az alperest a 3, 4, 5. pont tekintetében és a platánsor feldolgozására vonatkozó állásponttal sem értett egyet. Kifejtette, hogy az valóban nem lépi túl a véleménynyilvánítás határát, hogy az önkormányzat számára jelenleg is fontos a megnövekedett parkolási igények kielégítése, azonban a cikk egésze nem erről szól, hanem a szerző törvénybe ütköző eljárást említ és azt, hogy a ... utcai mélygarázs építése mögött az önkormányzat vezetésének akarata és nem a kerület tényleges szükséglete áll.

A cikk a civil szervezetek által tartott demonstrációkról is tájékoztat, majd elkótyavetyélt épületekre, korrupcióra, börtöntöltelékekkel vezetett kerületekre, lépten-nyomon bűnre és forgalomképtelen önkormányzati vagyron elidegenítésére vonatkozóan közöl állításokat és ezt követően ... nyilatkozatát is közli, majd a cikk lezárásában azt állítja, hogy nem csak a 80 éves platánsort, hanem a Hild József által 1844-ben tervezett épületet is feláldozza az önkormányzat.

Előadta, hogy 1999. év végén, 2000. év elején merült fel a ... utcában építendő mélygarázs terve és a 2001. július 9-én létrejött szerződés a mai napig hatályban van, így az köti az önkormányzatot. Szükségesnek tartotta kiemelni, hogy a ... koalíció által vezetett önkormányzat kötelezte magát a mélygarázs megépülése érdekében a beruházóval való kölcsönös együttműködésre, ennek ellenére jelenlegi összetételük ellenére is fontosnak tartják az építkezést.

Mindezek alapján annak helyreigazítására is kérte kötelezni az alperest, hogy „Tekintettel arra, hogy ...-nak korábbi, ... vezetősége állapotodott meg a mélygarázs megépítésében és üzemeltetésében, illetve mert ez a szerződés a megváltozott összetétel ellenére, a mai napig hatályban van, ezért valótlanul híresztelte az alperes, hogy a projekt mögött politikai ok és a jelenlegi vezetés akarata, s nem a kerület szükségleteinek kielégítése áll.”

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Indokolásként előadta, hogy a Fővárosi Főügyészségi óvás egyértelműen tartalmazza azt, hogy a felperes és a mélygarázst építő cég közötti szerződés értelmében a mélygarázst befogadó felszín alatti területre a mélygarázs építőjének az építés általi tulajdonosának földhasználati joga létesül. Ez a tény úgy szerepel a cikkben, hogy az építő tulajdonába kerül a közterület. Hivatkozott a soproni mélygarázs vonatkozásában hozott legfelsőbb bírósági döntésre is, mely kimondta, hogy a mélygarázs feletti földterület ugyanolyan közterületnek számít, mint a felette elterülő felszíni rész. Erre tekintettel álláspontja szerint nem híresztelte valótlanul, hogy a ... utcai mélygarázs építésénél a vállalkozó tulajdonába kerülnének a közterületek, mivel a megépített mélygarázs is közterület, amelynek tulajdonjogával kapcsolatban a felperes nem is tett előadást.

Megítélése szerint abból a mondatból, hogy a mélygarázst építő cég nem csak hasznot húz a parkoltatásból, de a tulajdonába is kerül a felszín és a föld mélye, nem olvasható ki az a tartalom, hogy a haszon kizárólag a beruházó oldalán

mutatkozna. Sérelmezte, hogy e körben olyan helyreigazítás közlésére kötelezte az elsőfokú bíróság, amely szöveg a kifogásolt sajtóközleményben nem is szerepel.

Állította, hogy nem híresztelték megalapozatlanul azt, hogy az önkormányzat határozattal érvénytelenítene a mélygarázsra létrejött szerződést, ugyanis kizárólag csak az szerepel a sérelmezett írásban, hogy ... beterjeszti javaslatát, azonban azt nem tartalmazza, hogy az önkormányzat a megkötött szerződés érvénytelenségét kimondta-e vagy sem. Jogilag nem szakszerű javaslat előterjesztése még nem jogsértő és sajtó-helyreigazítás keretében ennek elemzésére az eljáró bíróságnak nincs is hatásköre.

A 80 éves platánsor feláldozásával kapcsolatosan elrendelt helyreigazítás körében az elsőfokú bíróság nem a közlés tényleges tartalmát értékelte. A cikkben nem szerepelt az, hogy a fák kivágását melyik hatóság rendelte el, ugyanakkor az megállapítható a felperes terhére, hogy a kivágás megakadályozása érdekében nem tett lépéseket.

A ... szám alatti ház bontására vonatkozóan igazolásra került, hogy a felperes mint tulajdonos nem dönthetett a bontásról, de azt nem vonta kétségbe, hogy a lebontandó műemlék helyére a felperes kíván építkezni, így jellemezhető akként az eseménysor, hogy az épületet veszély fenyegeti.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperes által fellebbezett első fokú ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos, míg az alperes fellebbezése nagyobb részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban az arra alapított döntésével a másodfokú bíróság csak kis részben értett egyet.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásakor alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket és irányadó legfelsőbb bírósági állásfoglalást, valamint az alkotmánybírósági határozatokat részletesen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra.

A fellebbezésekben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárás olyan sajátos személyiségvédelmi eszköz, amelynek érvényesítésére csak a jogszabályok által meghatározott körben és a társadalmi rendeltetésének megfelelően kerülhet sor (PK 12. számú állásfoglalás). Követelésére az jogosult, akinek jóhírneve a sajtóközleményben foglaltak miatt sérül és ez az igényjogosultság azon közlések tekintetében áll fenn, amely kifejezetten az érintett személyre vonatkozik.

A sajtó-helyreigazítás speciális jellegéből adódóan az eljárás tárgya kifejezetten csak a közölt, illetve a híresztelt tények tartalmi valósága lehet. Helyreigazítási igényrel ebből adódóan csak azon az alapon léphet fel a jogosult, hogy a közölt tények nem felelnek meg a valóságnak, illetve a valóság olyan hamis színben került feltüntetésre, amely a valóságtól eltérő következtetés levonására ad alapot.

Nem lehet a tárgya a sajtó-helyreigazításnak a közleményben található véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, függetlenül attól, hogy sérti-e a személyhez fűződő jogokat.

A valótlan közlések miatt a sajtót objektív felelősség terheli, a helyreigazítási kötelezettség független a sajtószerv vétkességétől. A sajtóközlemény valóságát ezért híresztelés esetén nem abból a szempontból kell vizsgálni, hogy az abban foglaltak más személytől ténylegesen elhangzottak-e, mert a sajtó felelőssége a mástól származó kijelentésekért is fennáll, függetlenül attól, hogy ezt az információt pontosan a nyilatkozatnak megfelelően tette-e közzé.

A másodfokú bíróság a sérelmezett kitételeket ezen speciális szabályok tükrében vizsgálta felül.

A zenei parafrázis és a korrupcióra utalás körében a másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a demonstráción megfogalmazott bírálat és az ismert sláger részlet közlése olyan véleménynyilvánítás, amely esetében sajtó-helyreigazításnak nincs helye, figyelemmel arra is, hogy a kifogások olyan korrupciós jelenségekre vonatkoztak, amelyek a társadalom tagjait széles körben foglalkoztatják és amelyek a bíróság részére rendelkezésre álló egyéb tényismeretek alapján nem minden alapot nélkülözőek.

A mélygarázs építésére vonatkozó közléseket is helyesen ítélte meg az elsőfokú bíróság. A kritikai megnyilvánulás a beruházás ellen irányult és ebből a szempontból nincs annak értékelhető jelentősége, hogy ezt az építkezést mikor, milyen politikai körülmények között határozták el. Az tény, hogy a megvalósítást a felperes is szorgalmazza, így ezzel összefüggésben megfogalmazott vélemény nem ad alapot sajtó-helyreigazításra. A bíróságnak egyébként sem lehet feladata az egyes intézkedések és ezzel szembeni kritikák politikai hátterének feltárása és az ebben való állásfoglalás.

Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítás körében a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá:

A közterületek vállalkozói tulajdonba adására vonatkozó híresztelés valóságtartalmát az alperes nem igazolta. A közlések megítélésénél a bíróságnak mindig az átlagolvasó szempontjából kell kiindulni és azt alapul venni, hogy az adott megfogalmazás tartalmában az átlagolvasónak mit közvetít. Az alperes közterület tulajdonba adásával foglalkozó jogi fejtegetésének ezért a cikkrészlet megítélésénél nem volt értékelhető jelentősége. A cikk megfogalmazása egyértelműen tulajdonba adásra utalt, így valótlan állításnak minősül, amely megalapozta a felperes helyreigazítási igényét. A valótlanosság megállapítása mellett a másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta a való tények feltüntetését a PK 15. számú állásfoglalásban foglaltakra tekintettel.

A beruházással kapcsolatosan megfogalmazott haszon körében az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az alperesi közlést. A megfogalmazásból a felperes igényein alapuló elsőfokú bírósági megállapítás nem következtethető ki. Az egyértelműen megállapítható, hogy egy adott pályázó saját üzleti haszna érdekében határozza el magát a beruházásra, azonban ebből még nem vonható le olyan következtetés, hogy az adott beruházás elhatározására csak ezen érdekek miatt került sor, ilyen a sérelmezett közlésből sem olvasható ki.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a szerződés érvénytelenítésének lehetőségére utalás körében sem. Kétségtelen, hogy az adott jogviszonyra vonatkozó megfogalmazás jogi megítélés szempontjából nem pontos, de a közlés lényegét érintően nem tartalmaz olyan kijelentést, amely a helyreigazítást megalapozná, figyelemmel arra is, hogy a cikkrészlet az önkormányzati képviselő azon előterjesztéséről szól, amellyel azt kívánja elérni, hogy a sérelmezett szerződést érvénytelenné nyilvánítsák.

A platánsor feláldozására vonatkozó közlés tekintetében az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában a keresetet alaptalannak ítélte, ennek ellenére a rendelkező részben emiatt is helyreigazításra kötelezte az alperest. A másodfokú bíróság az indokolásban foglaltakkal értett egyet, mert a „platánsor feláldozása” kitétel egyértelműen a fák kivágása ellen tiltakozók vélemény nyilvánításának minősül, amely miatt helyreigazításnak nincs helye.

A ... szám alatti ház bontásával foglalkozó cikkrészlet a másodfokú bíróság megítélése szerint nem ad alapot a helyreigazítás elrendelésére. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a másodfokú bíróság az alperes által kifejtett érveket fogadta el. A cikk ezen közlése a műemlék épületért aggódó demonstrálók véleményét fogalmazta meg, amelyből a felperes által jelzett hamis látszat nem olvasható ki. A felperes adott ingatlannal kapcsolatos terveit tekintve nem minden alapot nélkülöző az épület megóvásáért demonstrálók felszólalása még akkor sem, ha a felperes a bontás elhatározásában döntési jogosultsággal nem rendelkezik.

A másodfokú bíróság mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdése, valamint a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. október 13.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.

a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő